

Dosarul nr. 2ra-920/22

2-21109401-01-2ra-30062022

Instanța de fond: Judecătoria Ungheni, sediul central – V. Șchiopu

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – A. Pahopol, R. Pulbere, V. Mihaila

DECIZIE

17 august 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Maria Ghervas
Mariana Pitic
Victor Burduh
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând recursurile declarate de către Maria Căpăstru și de către Nicolai Ciochina și Alexandra Ciochina,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Căpăstru Maria împotriva lui Nicolai Ciochina și Alexandra Ciochina cu privire la obligarea respectării dreptului de vecinătate prin demolarea construcției,

împotriva deciziei din 01 martie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de către Maria Căpăstru, reprezentată de avocatul Tatiana Nastas, s-a menținut hotărârea din 15 noiembrie 2021 a Judecătoria Ungheni, sediul central,

constată:

La 21 iulie 2021 Maria Căpăstru a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Nicolai Ciochina și Alexandrei Ciochina, prin care a solicitat obligarea demolării veceului construit neautorizat în curtea gospodăriei sale din or. Nisporeni, str. xxxxx, care se află în apropiata vecinătate a fântânii de pe terenul reclamantei.

În motivarea cererii de chemare în judecată Maria Căpăstru a indicat că este proprietara imobilului situat în or. Nisporeni, str. xxxxx, iar Nicolai Ciochina și Alexandra Ciochina sunt vecinii ei, proprietari ai imobilului situat în or. Nisporeni, str. xxxxx.

Reclamanta a susținut că în curtea gospodăriei sale, în anul 2016 a construit o fântână cu apă potabilă utilizată, atât pentru alimentație, cât și pentru necesitățile gospodăriei. În luna mai 2021 vecinii săi Nicolai Ciochina și Alexandra Ciochina au început construcția unui veceu în apropiata vecinătate a fântânii din gospodăria sa, la o distanță de circa 5-7 metri.

În momentul în care a văzut că vecinii intenționează să efectueze această construcție și să o exploateze, a discutat cu ei, încercând să explice faptul că prezența și utilizarea acestei construcții atentează în mod inadmisibil asupra terenului reclamantei, deoarece se încalcă cerințele normelor sanitare în vigoare, privitor la respectarea distanței și zonei de protecție a fântânei de 50 metri,

indicându-le că între fântâna din curtea sa și veceul pe care aceștia îl construiesc este o distanță de circa 7 metri și că prin această construcție pârâții îi pun în pericol viața și sănătatea sa și a membrilor familiei sale.

Nicolai Ciochina și Alexandra Ciochina nu au reacționat la cerințele sale. Astfel, fiind imposibil soluționarea litigiului pe cale extrajudiciară a depus plângeri către Primăria or. Nisporeni și Agenția Națională pentru Sănătate Publică. Prin nota informativă eliberată la 17 mai 2021 de către Agenția Națională pentru Sănătate Publică cu privire la evaluarea situației de pe str. xxxxx din or. Nisporeni, s-au constatat încălcările descrise de reclamantă, despre care a notificat pârâții, solicitându-le interzicerea construcției veceului până la soluționarea întrebării privind amplasarea lui cu respectarea normelor sanitare, cu elaborarea documentației respective și coordonarea ei cu serviciile de resort.

Prin hotărârea din data de 15 noiembrie 2021 a Judecătoriei Ungheni, sediul central s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Maria Căpăstru împotriva lui Nicolai Ciochina și Alexandrei Ciochina privind obligarea respectării dreptului de vecinătate, s-a încasat de la Maria Căpăstru în beneficiul lui Nicolai Ciochina și Alexandrei Ciochina cheltuielile de judecată în mărime de 2 500 lei. (f.d. 91,97-101)

Hotărârea instanței de fond a fost contestată cu apel, în termen, de către Maria Căpăstru, reprezentată de avocatul Tatiana Nastas. (f.d. 95)

Curtea de Apel Chișinău prind decizia din data de 01 martie 2022 a respins apelul declarat de către Maria Căpăstru, reprezentată de avocatul Tatiana Nastas, a menținut hotărârea din data de 15 noiembrie 2021 a Judecătoriei Ungheni, sediul central. (f.d. 125,126-130)

Instanțele de judecată în temeiul art. 586 și art. 588 din Codul civil raportate la materialele cauzei au concluzionat că cererea de chemare în judecată nu este întemeiată, deoarece Maria Căpăstru nu a probat faptul creării obstacolelor în folosirea bunului imobil ce-i aparține cu drept de proprietate prin construirea veceului pe terenul învecinat și nici influența negativă a acestuia.

Totodată, au menționat că la caz nu sunt aplicabile prevederile Regulamentului privind zonele de protecție sanitară a prizelor de apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 949 din data de 25 noiembrie 2013, deoarece acest Regulament stabilește zonele de protecție sanitare pentru sursele de apă subterane sau de suprafață folosite de agenții economici și zăcămintele de apă minerală și captările aferente acestora utilizate pentru îmbuteliere.

Împotriva deciziei instanței de apel a depus recurs Maria Căpăstru, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri privind admiterea acțiunii. (f.d.135-139)

În motivarea recursului Maria Căpăstru a indicat că instanța de apel a interpretat eronat legea, ori hotărârea Guvernului nr.1466 din 30 decembrie 2016 stabilește delimitarea perimetrelor zonelor de protecție sanitară pentru prizele de ape subterane, stabilind o rază de protecție de minim 30 metri, unde nu se admite amplasarea unor surse de poluare. Veceul litigios a fost construit de către Nicolai Ciochina și Alexandra Ciochina la o distanță mult mai mică de 30 metri, prin urmare nu poate fi vorba despre respectarea acestei distanțe.

Nicolai Ciochina și Alexandra Ciochina la 22 iulie 2022 au depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, menționând că sunt de acord cu decizia

instanței de apel și a hotărârii instanței de fond. Totodată, au indicat că instanța de apel, a omis să se expună asupra cheltuielilor de judecată suportate de către aceștia în apel. (f.d. 147-148)

La 08 august 2022 Nicolai Ciochina și Alexandra Ciochina, prin intermediul avocatului Teodor Bordei, au depus referință asupra recursului declarat de către Maria Căpăstru, prin care au solicitat declararea acestuia inadmisibil, deoarece argumentele expuse nu sunt de natură să răstoarne soluția adoptată, acestea sunt aceleași ca în cererea de chemare în judecată și cererea de apel.

În conformitate cu art. 434, alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că decizia recurată a fost pronunțată la 01 martie 2022, expediată participanților la proces la 16 mai 2022. Confirmare privind recepționarea acesteia de către Maria Căpăstru, Nicolai Ciochina și Alexandra Ciochina la materialele dosarului lipsește.

Maria Căpăstru, în termen, la data de 10 iunie 2022 a expediat în adresa Curții Supreme de Justiție recursul împotriva deciziei instanței de apel.

Nicolai Ciochina și Alexandra Ciochina la fel s-au conformat prevederilor legale și la 22 iulie 2022, în termen, au depus recurs împotriva deciziei instanței de apel.

Prin încheierea din 03 august 2022 a Curții Supreme de Justiție s-a considerat admisibile recursurile declarate de către Maria Căpăstru și de către Nicolai Ciochina și Alexandra Ciochina, împotriva deciziei din data de 01 martie 2022 a Curții de Apel Chișinău și s-a transmis Colegiului lărgit pentru examinare în fond.

În conformitate cu articolul 441 din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin prisma art. 442, alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În corespundere cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Verificând argumentele invocate în recursuri, prin prisma materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a ajuns la concluzia că recursurile urmează a fi admise și casată decizia din 01 martie 2022 a Curții de Apel Chișinău, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445, alin. (1), lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În debutul analizei sale, Colegiul consideră imperioase dezideratele Curții Europene a Drepturilor Omului reținute în cauza Zubac vs. Croația (hotărârea din 05 aprilie 2018) potrivit cărora, din moment ce preeminența dreptului constituie un principiu fundamental al democrației și al Convenției, nu putea exista nicio

așteptare, în baza Convenției sau de altă natură, potrivit căreia Curtea Supremă trebuia să ignore sau să nu aibă în vedere nereguli procedurale evidente.

Astfel, efectuând controlul judiciar al deciziei din 01 martie 2022 a Curții de Apel Chișinău, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că instanța de apel a interpretat eronat normele de drept material, nu a elucidat toate circumstanțele importante pentru soluționarea justă a cauzei, nu a supus aprecierii multiaspectuale, complete, nepărtinitoare a probelor prezentate la materialele dosarului, iar drept consecință nu a dat un răspuns cert dacă prin construcția blocului sanitar, în imediata apropiere cu fântâna, Nicolai Ciochina și Alexandrei Ciochina au atentat în mod inadmisibil asupra terenului Mariei Căpăstru și dacă pun în pericol viața și sănătatea familiei Căpăstru.

Implicit circumstanțelor cauzei, Colegiul constată că potrivit extrasului din Registrul bunurilor imobile proprietar al terenului situat în or. Nisporeni, str. xxxxx este Maria Căpăstru.

Totodată, se atestă că pe terenul menționat Maria Căpăstru în anul 2016 a construit o fântână cu apă potabilă.

În anul 2021 proprietarii terenului învecinat situat în or. Nisporeni, str. xxxxx Nicolai Ciochina și Alexandra Ciochina au început construcția unui bloc sanitar.

Prin nota informativă cu privire la evaluarea situației de pe str. xxxxx, or. Nisporeni nr. 06/70 din 17 mai 2021 Agenția Națională pentru Sănătate Publică a constatat că în gospodăria Mariei Căpăstru este amplasată o fântână de mină de unde se utilizează apă cu scopuri potabile și pentru necesitățile gospodăriei și se exploatează mai mult de 10 ani. Vecinul Nicolai Ciochina construiește veceul în gospodăria sa cu încălcarea cerințelor normelor sanitare în vigoare, privitor la respectarea distanței și zonei de protecție a fântânei de 50 metri. Distanța de la veceu și fântână este de circa 7 metri. Totodată, s-a interzis construcția veceului până la soluționarea întrebării privitor la amplasarea lui cu respectarea cerințelor normelor sanitare, cu elaborarea documentației respective și coordonarea ei cu serviciile de resort. (f.d. 20)

Prin certificatul eliberat de către Primăria or. Nisporeni nr. 235 din 07 iunie 2021 se atestă că Nicolai Ciochina a fost avertizat să stopeze lucrările de construcție a blocului sanitar. (f.d 23)

Potrivit răspunsului Primăriei or. Nisporeni nr. 217 din 08 iunie 2021 se confirmă faptul că Nicolai Ciochina la data de 13 mai 2021 construia veceul la o distanță de până la 10 metri de fântâna situată pe terenul din or. Nisporeni, str. xxxxx, ceea ce contravine normelor sanitare. (f.d.24)

Primăria or. Nisporeni prin răspunsul nr. 338 din data de 20 septembrie 2021 confirmă că fântâna se află în gospodăria Mariei Căpăstru de care se folosește doar aceasta. La edificarea fântânei Maria Căpăstru nu a consultat nici un serviciu abilitat, nu a ținut cont de prevederile Hotărârii Guvernului nr. 1466 din 30 decembrie 2016 și nu a solicitat și nu a obținut de la administrația publică locală un certificat de urbanism. Fântâna nu este înregistrată la Centrul de Sănătate Publică din motiv că la edificarea ei proprietara nu a anunțat nici o instituție abilitată. (f.d. 47)

Prin răspunsul Agenției Naționale pentru Sănătate Publică nr. 6-5/690 din 16 septembrie 2021 se constată că construcția fântânei a fost efectuată cu mai bine de 10 ani în urmă, cu o adâncime de peste 10 metri, fără certificat de urbanism, din care motiv nu a fost dată în exploatare conform legislației, inclusiv fără investigații

de laborator. (f.d. 50)

La 21 iulie 2021 Maria Căpăstru a depus prezenta acțiune, prin care a solicitat obligarea lui Nicolai Ciochina și Alexandrei Ciochina să demoleze blocul sanitar, susținând că această construcție atentează în mod inadmisibil asupra terenului său, la construcția veceului fiind încălcate normele sanitare în vigoare privitor la respectarea distanței de 50 metri de la fântâna care se află pe terenul Mariei Căpăstru.

La rândul său Nicolai Ciochina și Alexandra Ciochina au menționat că Maria Căpăstru nu a demonstrat că între fântână și veceu sunt circa 7 metri, la fel au susținut că fântâna a fost construită ilegal.

Instanța de apel a respins apelul declarat de către Maria Căpăstru și a menținut hotărârea instanței de fond, prin care s-a respins cererea de chemare în judecată, menționând că nu s-a probat faptul creării obstacolelor în folosirea bunului imobil ce-i aparține cu drept de proprietate prin construirea veceului pe terenul învecinat și nici influența negativă a acestuia.

Această concluzie a instanței de apel este apreciată de către Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție prematură, deoarece instanța de apel nu a elucidat toate circumstanțele importante pentru soluționarea justă a cauzei, fapt ce impune necesitatea casării deciziei instanței de apel, cu remiterea cauzei spre rejudecare.

Articolul 239 din Codul de procedură civilă statuează că hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Instanței de apel, reieșind din efectul devolutiv al apelului, îi revenea obligația de a verifica circumstanțele și raporturile juridice stabilite de prima instanță, precum și cele nestabilite dar care au importanță pentru justa soluționare a cauzei, să aprecieze probele din dosar și cele prezentate suplimentar de către participanții la proces și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

La caz, Maria Căpăstru atât în cererea de chemare în judecată, cât și în cererea de apel a susținut că Nicolai Ciochina și Alexandra Ciochina au construit blocul sanitar la o distanță de circa 7 metri de la fântâna sa.

Nicolai Ciochina și Alexandra Ciochina nu au probat faptul respectării distanței stabilite în normele sanitare, dar au afirmat că anume Maria Căpăstru la construcția fântânei nu a respectat prevederile legale.

Astfel, prioritar pentru justa soluționare a litigiului instanțele de judecată ierarhic inferioare urmau să stabilească normele de drept material care reglementează obiectul litigiului, care dintre aceste două bunuri se bucură de o protecție legală mai mare, care este distanța permisă conform normelor sanitare de a construi blocul sanitar față de fântână, dacă la caz Nicolai Ciochina și Alexandra Ciochina au respectat această distanță și dacă această construcție atentează în mod inadmisibil asupra fântânei utilizate de Maria Căpăstru.

În conformitate cu art. 588, alin. (1) din Codul civil proprietarul poate cere interzicerea ridicării sau exploatării unor construcții sau instalații despre care se poate afirma cu certitudine că prezența și utilizarea lor atentează în mod inadmisibil asupra terenului său.

În speță, Maria Căpăstru solicită obligarea lui Nicolai Ciochina și Alexandra Ciochina de a demola blocul sanitar construit, contrar normelor sanitare, la o distanță de circa 7 metri de la fântâna sa cu apă potabilă.

Aici, instanța de recurs ține să sublinieze că potrivit art. 8 din Convenția europeană a Drepturilor Omului orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondenței sale. Nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acesta este prevăzut de lege și constituie, într-o societate democratică, o măsură necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protecția sănătății, a moralei, a drepturilor și a libertăților altora.

Deși Convenția nu recunoaște niciun drept explicit la un mediu sănătos [*Hatton și alții împotriva Regatului Unit (MC)*, pct. 96], Curtea s-a pronunțat în mai multe cauze, în care era în discuție calitatea mediului înconjurător, argumentând că bunăstarea unei persoane poate fi afectată negativ de condiții de mediu periculoase sau perturbatoare. Art. 8 se poate aplica în cauze în materie de mediu fie în cazul în care poluarea este cauzată direct de către stat, fie atunci când răspunderea statului decurge din absența unei reglementări corespunzătoare a activităților din sectorul privat. Trebuie să se țină seama de echilibrul echitabil care trebuie stabilit între interesele concurente ale individului și ale comunității în ansamblul ei; în ambele contexte, statul beneficiază de o anumită marjă de apreciere în ceea ce privește stabilirea măsurilor care trebuie adoptate pentru asigurarea respectării Convenției.

În speța dedusă judecării era important de stabilit care interese sunt prioritare: cele ale familiei Ciochina la confort prin construirea blocului sanitar sau cele ale familiei Căpăstru la utilizarea fântânei cu apă potabilă.

Potrivit art. 2 din Legea apelor nr. 272 din 23 decembrie 2011 ape subterane sunt ape care se află sub suprafața solului în zona de saturație și în contact direct cu solul sau cu subsolul.

Conform art. 4, alin. (1) din Legea apelor, apa reprezintă o resursă naturală regenerabilă, vulnerabilă și limitată, un element indispensabil pentru viață și societate, un factor determinant în menținerea echilibrului ecologic, o materie primă pentru activități productive, o sursă de energie și o cale de transport.

Totodată, în conformitate cu prevederile art. 34. alin. (1) și (3) din Legea apelor deversarea, introducerea de poluanți într-un corp de apă de suprafață, într-un corp de apă subterană, în terenurile fondului de apă sau în terenurile din care este posibilă scurgerea într-un corp de apă de suprafață sau într-un corp de apă subterană sunt interzise, cu excepția cazurilor în care se efectuează în conformitate cu condițiile de deversare a apei uzate prevăzute în autorizația de mediu pentru folosința specială a apei.

Zonele de protecție sanitară a prizelor de apă din apele de suprafață și din apele subterane se stabilesc conform unui regulament aprobat de Guvern.

Potrivit pct. 2 din Regulamentul privind zonele de protecție sanitară a prizelor de apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 949 din 25 noiembrie 2013 priză de apă este locul de extragere sau captare a apei din surse subterane sau de suprafață și totalitatea construcțiilor și instalațiilor. Priza de apă poate conține una sau mai multe instalații de captare a apei (sonde arteziene, izvoare).

Punctul 3 din Regulamentul privind zonele de protecție sanitară a prizelor de apă stipulează că normele privind caracterul și mărimea zonelor de protecție sanitară se stabilesc pentru:

a) sursele de apă subterane sau de suprafață privind captările de apă pentru aprovizionarea cu apă destinată consumului uman, a agenților economici din industria

alimentară și farmaceutică, a unităților sanitare și social-culturale, construcțiile și instalațiile componente ale sistemelor pentru aprovizionare cu apă potabilă;

b) zăcămintele de apă minerală și captările aferente acestora utilizate pentru îmbuteliere, instalațiile de îmbuteliere, captările de ape subterane sau de suprafață folosite pentru îmbutelierea apei potabile, alta decât apa minerală naturală.

În acest context rezultă că concluzia instanței de apel precum că Regulamentul privind zonele de protecție sanitară a prizelor de apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 949 din 25 noiembrie 2013, nu este aplicabil speței este eronată, ori din conținutul pct. 3 rezultă că norme de delimitare, creare și funcționare a zonelor de protecție sanitară a prizelor de apă din apele de suprafață și din cele subterane sunt aplicabile pentru *aprovizionarea cu apă destinată consumului uman și se aplică inclusiv fântânilor de mină.*

Conform pct. 13 din Regulamentul privind zonele de protecție sanitară a prizelor de apă perimetrul I al zonei de protecție sanitară a prizei de ape subterane include teritoriul nemijlocit al prizelor de apă subterană în afara zonelor industriale sau rezidențiale și numai în cazul unor justificări adecvate. Perimetrul I are un diametru de cel puțin 30 metri de la priză pentru apele subterane protejate, și de cel puțin 50 de metri – în cazul apelor subterane insuficient protejate de contaminare.

Deci, instanța de apel, având în vedere caracterul devolutiv a apelului avea obligația prin prisma Regulamentului privind zonele de protecție sanitară a prizelor de apă să stabilească dacă Nicolai Ciochina și Alexandra Ciochina la inițierea lucrărilor de construcție a blocului sanitar au respectat normele sanitare sus-citate.

În speță, Maria Căpăstru a susținut că blocul sanitar este construit de Nicolai Ciochina și Alexandra Ciochina la o distanță de circa 7-10 metri. Această afirmație este constatată și de către Agenția Națională pentru Sănătate Publică, atât prin răspunsul eliberat Mariei Căpăstru nr. 06/70 din 17 mai 2021, cât și prin răspunsul eliberat avocatului lui Nicolai Ciochina și Alexandra Ciochina nr. 06-5/690 din 16 septembrie 2021. (f.d. 20, 50)

Astfel, instanța de recurs conchide că Curtea de Apel Chișinău la examinarea apelului a neglijat poziția apelantei precum că prin construcția blocului sanitar familia Ciochina îi aduce atingere inadmisibilă asupra terenului său, în special asupra prizei de apă.

Stabilirea certă a faptului dacă, la construcția blocului sanitar Nicolai Ciochina și Alexandra Ciochina au respectat sau nu normele sanitare, era necesară să fie efectuată de către instanța de apel, în condițiile în care doar după stabilirea acestui fapt și prin prisma normelor de drept material ce reglementează raportul juridic urma să respingă sau să admită cererea de chemare în judecată.

Argumentul precum că Maria Căpăstru a construit fântâna neautorizat urmează să fie evaluat prin prisma legislației în vigoare la data construirii fântânei, ori din materialele dosarului rezultă că fântâna a fost construită în anul 2016, pe când Regulamentul sanitar privind sistemele mici de alimentare cu apă potabilă, care obligă la obținerea unei autorizații, a intrat în vigoare la 24 februarie 2017.

Instanța de recurs opinează că neelucidarea acestor circumstanțe nu poate duce la soluționarea justă a litigiului, deoarece au un rol decisiv în constatarea faptului dacă au fost sau nu respectate normele sanitare și această construcție aduce atingere inadmisibilă asupra fântânii Mariei Căpăstru, în condițiile în care Nicolai Ciochina și Alexandra Ciochina au susținut că această fântână este seacă și nu este folosită de către Maria Căpăstru.

Prin urmare, Colegiul ajunge la concluzia că Maria Căpăstru nu a fost auzită de instanța de apel într-un mod echitabil, cu respectarea garanțiilor prevăzute la articolul 6 din Convenție. Instanța de apel nu și-a exercitat obligația instituită prin efectul devolutiv al apelului.

La caz, este relevantă jurisprudența CtEDO, care a statuat în cauza Hiro Balani vs. Spania că, în cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit în cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a articolului 6 §1 din CEDO.

Astfel, Colegiul deduce că actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți, însă, în condițiile din speță, decizia din 01 martie 2022 a Curții de Apel Chișinău nu corespunde acestor calități.

Sub acest aspect Colegiul învederează că, prin prisma jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea hotărârii judecătorești ar trebui să evidențieze că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate (Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, paragraful 29; Helle împotriva Finlandei din 19 februarie 1997, paragraful 60).

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în repetate rânduri a statuat necesitatea motivării hotărârilor instanței, or, funcția unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Dreptul de a fi auzit include nu doar posibilitatea de a aduce argumente instanței, dar de asemenea o obligație corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, temeiurile pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse. O hotărâre se consideră motivată în mod corespunzător atunci când permite părților să facă uz efectiv de dreptul lor de a face apel (Hirvisaari împotriva Finlande).

Totodată, instanța de recurs observă că Curtea de Apel Chișinău a constatat că fântâna aflată pe terenul Mariei Căpăstru, construită în anul 2016, nu este inclusă în Registrul bunurilor imobile și pașaportul tehnic al imobilului și nu este inclusă în evidența Primăriei or. Nisporeni în ordinea prevăzută de pct. 83 din Regulamentul sanitar privind sistemele mici de alimentare cu apă potabilă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1466 din 30 decembrie 2016, fără a verifica când acest Regulament a intrat în vigoare, dacă prevederile acestuia sunt aplicabile speței în condițiile în care fântâna a fost construită până la 24 februarie 2017 și cui în aceste condiții îi revine obligația de a introduce fântânile existente în localitate în Registrul surselor locale de apă și în evidența Primăriei or. Nisporeni.

Chiar și în situația în care fântâna nu este construită în modul prevăzut de lege, statul are obligația prin instrumentele sale administrative și judiciare să protejeze orice priză de apă potabilă necesară consumului uman. Deci, în speță este necesar să se constate dacă apă din fântână este pentru consum, dacă blocul sanitar construit în apropiere poate aduce influență negativă sursei de apă prin nerespectarea distanței, care este distanța reală dintre aceste două obiecte.

Este evident că pentru a răspunde la aceste întrebări este necesar implicarea specialiștilor. Astfel Curtea Supremă de Justiție, reieșind din specificul procedurii în recurs, nu poate asigura soluționarea litigiului decât prin remiterea cauzei la rejudecare.

Cu referire la recursul înaintat de către Nicolai Ciochina și Alexandrei Ciochina, Colegiul lărgit menționează că aceștia au invocat că instanța de apel a omis să se expună asupra cheltuielilor de judecată suportate apel, iar dat fiind faptul că s-a ajuns la concluzia casării deciziei instanței de apel cu remiterea cauzei la rejudecare, instanța de apel, rejudecând apelul depus de către Maria Căpăstru și în dependență de concluzia acesteia se va expune și asupra cheltuielilor de judecată suportate de către participanții la proces.

Coroborând circumstanțele ce preced, instanța de recurs conchide temeinicia recursurilor declarate de către Maria Căpăstru și de către Nicolai Ciochina și Alexandra Ciochina, împotriva deciziei din 01 martie 2022 a Curții de Apel Chișinău, deoarece soluția instanței de apel este bazată pe interpretarea eronată a normelor de drept procedural și neelucidarea circumstanțelor speței.

Dat fiind faptul că instanța de apel a emis o decizie prematură, dictată de interpretarea eronată a normelor de drept procedural și neelucidarea tuturor circumstanțelor pertinente speței, iar lichidarea acestor lacune în cadrul procedurii de examinare în recurs nu este posibilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia necesității admiterii recursurilor declarate de către Maria Căpăstru și de către Nicolai Ciochina și Alexandra Ciochina și casării deciziei din 01 martie 2022 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) și art. 445 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admit recursurile declarate de către Maria Căpăstru și de către Nicolai Ciochina și Alexandra Ciochina.

Se casează integral decizia din 01 martie 2022 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Căpăstru Maria împotriva lui Nicolai Ciochina și Alexandra Ciochina cu privire la obligarea respectării dreptului de vecinătate prin demolarea construcție și se trimite cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Mariana Pitic

Victor Burduh

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu